

## Білет 15

### Практычнае заданне.

### БССР у гады новай эканамічнай палітыкі

#### Выкарыстоўваючы прадстаўленыя матэрыялы, адкажыце на пытанні (выканайце заданні):

1. У якім годзе была ўведзена новая эканамічная палітыка?
2. Якімі былі эканамічная і палітычная прычыны ўвядзення новай эканамічнай палітыкі?
3. Растлумачце, якім чынам замена харчразвёрсткі харчовым падаткам магла павысіць прадукцыйнасць сялянскай гаспадаркі?
4. Новая эканамічная палітыка дазволіла да 1927 года поўнасьцю аднавіць сельскую гаспадарку і прамысловасць. Растлумачце, чаму ва ўмовах мірнага часу "новая эканамічная палітыка" аказалася больш эфектыўнай, чым палітыка "ваеннага камунізму"?

#### I. Палажэнне БССР у пачатку 1920-х гг. (на матэрыялах вучэбнага дапаможніка «Гісторыя Беларусі. 1917 г. – пачатак XXI ст. 9 клас»)

У 1921 годзе скончылася польска-савецкая вайна. Беларусь, якая на працягу амаль шасці гадоў была арэнай ваенных дзеянняў, перажывала гаспадарчы крызіс. Да таго ж яна аказалася падзелена па ўмовах Рыжскага міру. Пасяўныя плошчы зменшыліся амаль на адну трэць. Аб'ём прадукцыі сельскай гаспадаркі складаў менш за 50% ад даваеннага. Тысячы сялян даведаліся, што такое недахоп прадуктаў. Прамысловая вытворчасць у 1920 годзе ў параўнанні з даваенным скарацілася ў 7 разоў. Зімой 1920-1921 гг. у Мінску, напрыклад, не было паліва і не працаваў транспарт.

У вёсцы расла незадаволенасць сялян харчразверсткай, пачаліся сялянскія паўстанні. Сяляне не разумелі, чаму зараз, калі вайна скончылася, трэба аддаваць амаль усе свае прадукты на патрэбы Чырвонай Арміі.

#### II. З дэкрэта «Аб замене харчовай і сыравіннай развёрсткі натуральным падаткам» (21 сакавіка 1921 г.)

1. Для забеспячэння правільнага і спакойнага вядзення гаспадаркі на аснове больш свабоднага распараджэння земляробам прадуктамі сваёй працы і сваімі гаспадарчымі сродкамі, для ўмацавання сялянскай гаспадаркі і павелічэння яе прадукцыйнасці... развёрстка як спосаб дзяржаўных нарыхтовак харчавання, сыравіны і фуражу замяняецца натуральным падаткам.
2. Гэты падатак павінен быць меншы за абкладанне, якое накладвалася да гэтага часу шляхам развёрсткі ...
8. Усе запасы харчавання... якія застаюцца ў земляробаў пасля выканання імі падатку, знаходзяцца ў поўным іх распараджэнні і могуць выкарыстоўвацца імі для паляпшэння і ўмацавання сваёй гаспадаркі, для павышэння ўласнага спажывання і для абмену на прадукты фабрычна-завадскай і саматужнай прамысловасці і сельскагаспадарчай вытворчасці.

### III. Асноўныя мерапрыемствы палітыкі "ваеннага камунізму" і новай эканамічнай палітыкі

Палітыка «ваеннага камунізму»	Новая эканамічная палітыка
Харчразвёрстка	Увядзенне харчовага падатку
Забарона свабоды гандлю	Дазвол свабоды гандлю
Натуральны абмен прадуктамі	Выкарыстанне таварна-грашовых адносін і ўвядзенне савецкага чырвонца
Нацыяналізацыя прамысловасці, забарона прыватных прадпрыемстваў	Дазвол дробнай прыватнай уласнасці, дапушчэнне замежнага капіталу, дазвол найму працоўнай сілы і арэнды зямлі
Увядзенне ўсеагульнай працоўнай павіннасці	Свабодны выбар форм землекарыстання, развіццё сельскагаспадарчай кааперацыі
Ураўняльны прынцып аплаты працы	Розныя формы аплаты працы